

LAAT GRONINGEN NIET ZAKKEN

EEN PLAN VOOR VEILIGHEID EN WERKGELEGENHEID IN GRONINGEN

Emile Roemer en Paulus Jansen
februari 2014

INHOUD

INLEIDING 5
VOORSTELLEN 7
SLOTSOM 11

INLEIDING

We hebben in Nederland veel geluk gehad met de vondst van de grootste gasbel van Europa. Dat gas heeft ons veel rijkdom gebracht. Maar die rijkdom heeft ook een keerzijde. Groningen beeft. Groningen zakt. Terwijl de inwoners van Groningen in onzekerheid leven over hun woning, hun veiligheid en hun werk, doet dit kabinet te weinig om de last van de Groningse schouders te halen.

De Groningse werkgelegenheid, veiligheid en leefbaarheid moeten gestimuleerd worden. Daartoe doen wij in dit plan vele voorstellen. Als eerste moet de gaskraan dichter worden gedraaid. Dat voorkomt veel ellende en is bovendien een slimme investering voor de toekomst. Het aanwezige gas wordt immers in de toekomst alleen maar meer waard. De schade die veroorzaakt is door gaswinning moet ruimhartig en onvoorwaardelijk gecompenseerd worden. Daarnaast pleiten wij voor een economisch structuurfonds. Van iedere m³ gas moet 0,05 Eurocent naar dit fonds gaan voor economische versterking van de regio. Dit zal een bedrag van 15 miljoen euro per jaar opleveren dat gebruikt kan worden voor investeringen in de regionale economie, waardoor er meer banen komen. Ook moet er kleine kernbeleid opgesteld worden om de krimpgebieden leefbaar te houden. Het gemeentefonds moet meer rekening gaan houden met de effecten van krimp, zodat gemeenten die krimpen niet langer opgezadeld worden met een groot probleem.

In dit plan vindt u onze ideeën om de situatie van de mensen in de provincie Groningen te verbeteren. De SP werkt zowel op landelijk als op regionaal en lokaal niveau hard om deze plannen te verwezenlijken. Want wij zullen Groningen nooit laten zakken.

Emile Roemer
fractievoorzitter voor de SP
in de Tweede Kamer

Paulus Jansen
Tweede Kamerlid voor de SP

VOORSTELLEN

GASWINNING

Terugbrengen winning van Slochterengas

De regering wil per jaar zo'n 42 miljard m³ Slochterengas winnen. Deze hoeveelheid moet zo snel mogelijk teruggebracht worden naar 30 miljard m³ per jaar. Dat is in lijn met het advies van het Staatstoezicht op de Mijnen, dat in 2013 werd uitgebracht. Door de gaswinning drastisch te verminderen zullen het aantal en de kracht van aardbevingen afnemen. Daarnaast brengt het verder dicht draaien van de gaskraan nog meer voordelen met zich mee.

Gas dat langer blijft zitten wordt meer waard. De langetermijn-prijsontwikkeling van gas in de afgelopen 25 jaar was gelijk aan twee keer de inflatie. Het resterende Slochterengas wordt dus alleen maar meer waard. Het gas langzamer winnen is dus ook op financieel vlak veel slimmer dan nu grote hoeveelheden snel naar boven halen. Bij het winningstempo dat het kabinet voorstaat, zullen de aardgasbaten over tien jaar snel teruglopen. Vanaf 2024 hebben we dan een flink probleem voor de rijksbegroting. Door de winning te vertragen loopt die opbrengst langzamer af en blijven de inkomsten langer stabiel.

Verlagen verbruik Slochterengas

De extra verlaging van het winningstempo met minstens 12 miljard m³ per jaar kan makkelijk als we extra tempo maken met energiebesparing in woningen, gebouwen en de glastuinbouw. Ook moeten alle mogelijkheden om bijvoorbeeld Russisch gas om te zetten in gas met dezelfde kwaliteit als Slochterengas maximaal benut worden. Daarnaast moeten aflopende exportcontracten niet meer verlengd worden en lopende contracten moeten worden opgebroken op basis van overmacht.

SCHADE HERSTELLEN

Schadefonds herstelkosten aardgas

De opname van schade en de uitkering van herstelkosten dienen losgekoppeld te worden van de NAM. Een schadefonds, gevoed via een heffing per m³ gewonnen aardgas, moet voldoende omvang hebben om bestaande en toekomstige schades te herstellen. Het fonds wordt door een onafhankelijke partij beheerd.

Een hulpteam voor gedupeerden

Er moet een onafhankelijke 'ontzorg-organisatie' komen. Dit hulpteam moet bij bewoners die dat op prijs stellen de afwikkeling van schade overnemen. Het gaat hierbij om het doen van schademeldingen, het opnemen van de schade en het maken van een plan voor schadeherstel, en het beroep doen op de geschillenregeling als dat nodig is, het controleren van de uitvoering en eventueel het neerleggen van een verzekeringsclaim.

Herstel beschadigde rijksmonumenten

Er zijn ongeveer 70 rijksmonumenten in het gebied die lichte of zware schade hebben opgelopen. Die moeten allemaal zo snel mogelijk hersteld worden, zodat ergere schade voorkomen wordt.

Betere woningen

Van zeker 1000 tot 2000 woningen in het gebied laat de technische staat dusdanig te wensen over dat in overleg met de bewoners gekeken moet worden naar een geschikte oplossing. Dit zou kunnen betekenen dat de eigenaar uitgekocht wordt of dat deze geholpen wordt met het vinden van een andere woning. Er staan in het gebied corporatiewoningen leeg die van betere kwaliteit zijn dan sommige andere woningen. Voor een deel van deze mensen zou het een oplossing kunnen zijn dat zij hun huidige woning inruilen voor een woning van de woningbouwcorporatie.

Veiliger dijken

Het behoeft geen toelichting dat de dijken sterk genoeg moeten zijn voor de veiligheid van alle inwoners. Daarnaast is het ook voor het bedrijfsleven in Groningen van groot belang dat droge voeten gegarandeerd worden. Zo zijn er bij Google plannen om het grootste data-centrum van Europa in Noordoost-Groningen te bouwen. Sterke dijken zijn daarbij een absolute voorwaarde. Er zijn dus genoeg redenen om snel een begin te maken aan het versterken van de dijken, zodat ze minimaal op Deltahoogte gebracht worden.

STIMULEREN WERKGELEGENHEID, ECONOMIE EN LEEFBAARHEID

Nergens in Nederland krimpt de economie volgend jaar harder dan in Oost-Groningen (ING rapport, visie op regio's in 2014). De werkloosheid in Oost-Groningen is ook erg hoog ten opzichte van andere delen van het land. De Groningse economie draait bovendien voor 35 procent op de winning van delfstoffen. De regio kent een relatief laag aantal starters (jonge bedrijven) en kampt met een enorme bevolkingskrimp. Voor de toekomst van deze regio is het belangrijk dat daar snel verandering in komt.

Extra werkgelegenheid door windparken op zee

Er wordt nu een besluit genomen voor de aanleg van een 'stopcontact op zee'. In het energieakkoord is afgesproken dat er 1000 tot 1500 windmolens op zee komen. Wat de SP betreft worden de kabels en leidingen naar de windmolens in Eemshaven gemaakt. Dit gaat gepaard met een investering van 1 miljard in de economie en dit zal een impuls zijn voor de werkgelegenheid.

Economisch Structuurfonds voor Groningen

Van iedere m³ gas gaat voortaan 0,05 Eurocent naar een speciaal fonds voor economische versterking van Groningen. Dit zal, uitgaande van 30 miljard m³, een bedrag van 15 miljoen euro per jaar opleveren. Dat kan gebruikt worden voor investeringen in de regionale economie, waardoor er meer banen komen.

De energie-intensieve industrie in Nederland is het fundament van onze economie. Daar moeten we zuinig op zijn. De plannen van de Provinciale Staten Groningen om de energie-intensieve industrie te ondersteunen dienen daarom zo snel mogelijk uitgevoerd te worden. We moeten alles op alles zetten om Aldel een doorstart te laten maken. Bij Nedcar bleek dat een actieve opstelling van de overheid in samenwerking met een betrouwbare investeerder kan leiden tot een doorstart die perspectief biedt.

De Delesto warmte-krachtcentrale moet worden heropend. Dat is goed voor de energie-intensieve industrie die profiteert van goedkopere energie en warmte. Direct en indirect zorgt dit voor veel werkgelegenheid in de regio.

Openhouden van de sociale werkplaatsen

Het kabinet wil 70.000 plekken in de sociale werkplaatsen schrappen, fors korten op bijstandsuitkeringen en uitkeringen voor jonggehandicapten en bezuinigen op de begeleiding en ondersteuning van arbeidsgehandicapten. Dit zijn heel slechte plannen omdat we juist nu banen moeten scheppen in plaats van schrappen. Voor Oost-Groningen zijn deze plannen een grote klap. Veel mensen hebben er een echte, eerlijke baan via de sociale werkvoorziening. De SP wil die banen behouden. Als het kabinet deze slechte plannen doorzet, eisen wij financiële compensatie voor alternatieve banen. De SP wil uitkeringen verhogen in plaats van verlagen. Daarmee willen we de armoede bestrijden en mensen een eerlijke kans geven.

Herstelwerkzaamheden door lokale bedrijven

Herstelwerkzaamheden en preventieve maatregelen in het kader van de aardbevingen moeten zo veel mogelijk door lokale bedrijven worden opgepakt. Dan snijdt het mes aan twee kanten. De provincie knapt er van op en het geld blijft ook nog eens in de Groningse portemonnees. Bij Europese aanbestedingen, ook buiten de herstelwerkzaamheden, moet tenminste 50 procent van het werk gedaan worden door lokale of regionale bedrijven en werknemers.

Glasvezelnetwerk

Er moet een goed glasvezelnetwerk komen in Groningen. Een snelle internetverbinding is belangrijk voor de inwoners en vergroot de aantrekkelijkheid van Groningen voor jonge startende ondernemers.

Accijnzen pomphouders

Door de accijnsverhogingen komen veel pomphouders in de grensstreek in de problemen. De ondernemers kunnen door het grote prijsverschil niet concurreren met Duitse ondernemers. De verhoging van de accijns op diesel en lpg, die op 1 januari 2014 is ingegaan, moet snel teruggedraaid worden.

Investeringsbanken en kredietverlening

De SP heeft een aantal jaren terug een initiatiefvoorstel gedaan voor de heroprichting van een Nationale Investeringsbank. Die bank kan kredieten verstrekken aan goed geleide en gezonde bedrijven die desondanks bij banken nul op het rekest krijgen. Vooral het midden- en kleinbedrijf klaagt al sinds het begin van de kredietcrisis dat banken te terughoudend zijn met het verstrekken van krediet. Daarnaast heeft de Statenfractie in Groningen een initiatiefvoorstel voor kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf opgesteld. Dit moet leiden tot een betere kredietverlening voor kleine en middelgrote bedrijven.

Betere treinverbindingen

De treinverbindingen met Bremen en de Randstad worden opgewaardeerd, onder meer door deze lijnen prioriteit te geven bij de uitrol van het moderne beveiligingssysteem ERTMS. De Hanzelijn is al voorzien van dit systeem, dat het onder meer mogelijk maakt om harder dan 140km/uur te rijden. Daardoor kunnen de reistijden substantieel verkort worden.

Samenhangend agro-, industrie- en energiebeleid

Groningen is een belangrijke agrarische regio. Dat biedt kansen voor een aantal nieuwe activiteiten in het kader van de biobased economy en duurzame energieproductie, waarmee de toegevoegde waarde van de landbouw in de regio vergroot wordt. Energy Valley kan daarbij helpen om samenhangende productontwikkeling te versnellen en het opleidingsaanbod te laten aansluiten op de vraag van de toekomst.

Benutten van de Eemshaven

Kustvaarders kunnen veel vervoer van de weg halen. De Eemshaven kan daar een belangrijke rol in vervullen. Onderzocht moet worden of betere samenwerking tussen Eemshaven/Delfzijl en de Nederlandse en Duitse kusthavens een alternatief kan zijn voor de Noordoosttak van de Betuweroute.

Niet meer bezuinigen op de zorg

Een groot deel van de mensen in Oost-Groningen werkt in de publieke sector, waaronder de zorg. De arbeidsmarkt is in deze regio daardoor extra kwetsbaar voor overheidsbezuinigingen. Door de bezuinigingen op de zorg te stoppen blijven veel banen behouden.

Promotie van de Noordzee-fietsroute

Jaarlijks fietsen tienduizenden mensen de Noordzeeroute. Met meer promotie kan dat aantal verdubbeld worden. Dit zal een enorme impuls voor de toeristische industrie betekenen.

Leefbaarheid krimpgebieden versterken

Door de teruglopende bevolking staat de leefbaarheid in delen van de provincie Groningen onder druk. Gemeenten moeten samen met de provincie een 'kleine kernenbeleid' opstellen, waardoor voorzieningen als winkels, scholen, eerste en tweede lijns zorg, bibliotheken en sportvoorzieningen zodanig gebundeld worden dat ze goed bereikbaar blijven. Niet vrijblijvende samenwerking tussen gemeenten is daarvoor noodzakelijk, maar gemeentelijke herindelings kan juist averechts werken. Het gemeentefonds moet meer rekening houden met de effecten van krimp, zodat gemeenten die krimpen niet langer opgezadeld worden met een dubbel probleem.

Geef corporaties de kans om te investeren

Door de verhuurderheffing dreigen de investeringen van corporaties in woningbouw, renovatie en onderhoud en stads- en dorpsvernieuwing op te drogen. De vrijstellingsregeling voor de krimp gemeenten is slechts een doekje voor het bloeden. Door de uitvoering van het SP-alternatief voor de verhuurderheffing blijven de investeringen op peil, waardoor de corporaties hun kerntaken naar behoren blijven uitvoeren.'

SLOTWOORD

Voor de SP staat vast dat er snel actie moet worden ondernomen om de provincie Groningen weer tot haar recht te laten komen. De leefbaarheid staat nu onder druk terwijl die juist vooruit moet. Dit kan door de aardbevingsschade zo snel mogelijk te herstellen in plaats van mensen met extra zorgen op te zadelen. Door de gaskraan verder dicht te draaien in plaats van juist meer gas omhoog te pompen. Door te investeren in duurzame energie in plaats van in razend tempo het gas op te stoken. En door werkgelegenheid te creëren in plaats van te vernietigen. Dit is allemaal mogelijk, maar dan moeten er belangrijke keuzes worden gemaakt. En het is niet alleen mogelijk. Het is eenvoudigweg noodzakelijk.

De SP laat Groningen niet zakken. Op landelijk, regionaal en lokaal niveau zetten wij ons in om snel tot goede oplossingen te komen. Samen met de inwoners van Groningen gaan wij de strijd aan voor minder gaswinning, meer werk en bovenal minder zorgen voor de Groningers. Daar knokken we samen voor. Zo lang als nodig is!

Emile Roemer
Paulus Jansen

[WWW.SP.NL](http://www.sp.nl)